

CDe officio Admirallitatis Anglie
vna cum articulis concernenti-
bus idem officium.

Articuli, capitula, sive interrogatoria, iurisdictionem Admirallitatis Anglie tangentia & concernentia, in inquisitione generali pro domino Rege, & eius Admirallo inquirendi. Super quibus debita fieri debet inquisitio coram domino magno Admirallo Anglie ac suis locutentibus Viceadmirallis, et commissariis per omnia litorea maris ubique locorum infra iurisdictionem predictam quociens sibi expediens vsum fuerit. Sequentur articulatum.

Cin primis cum venetis ad portum per costeras sive littorea maris si sit in villa que habet libertatem, si at warantum mariscallo curie, ac balliis libertatis quod ventre faciant. xxxii. probos et legales homines de vicinio illo: videlicet, mercatores et marinarii et alios per quos rei veritas melius sciri poterit et inquiri. Ad inquirendum in curia Admirallitatis certis tide et loco tenenda per eorum sacramentum fideliter prestandum quicquid eis constare poterit super certis articulis legem maximam tangentibus, super quibus erunt ad tunc onerati pariter et iurati.

Primus articulus.

CItem inquiratur si aliquis probus in aliqua iuratura sive inquisitione iuratus in curia domini nostri Regis sive Admirallitatis Anglie, consilium eiusdem Domini Regis aut archana et secreta regni et sociorum

A.1. iurato-

De deteg-
tibus secre-
ta Domini
regis et so-
ciorum suo

De officio

rum iurato-
rum. **I**uratozum detererit seu discooperuerit. **P**ena.
Captatur per Viceadmirallū seu matiscallum curie
Admiralitatis, sive per alios quibus potestas per
dominum Admirallum comittitur, et coꝝam dicto Do-
mino Admirallo seu eius locuteneſtibus producatur.
Et si super hoc indictatus et conuictus fuerit per. xii.
debita punietur per discretionem et arbitrium domini
Admiralli, iuxta qualitatem et quantitatem delicti,
ductus erit ad proximum portum, et ibidem in publico
proclamati debet in presentia omnium ibidem exi-
stentium eius offensa.

Secundus articulus.

Item inquitatur si aliquis in bello super mare, sive
in aliquo alio porto, riuo, creca, seu loco, aut aqua
dulcibus, ubi dominus magnus Admirallus Anglie
habet aut habere consuevit auctoritatem seu iurisdis-
cretionem aliquas præditiones, felonias, spoliaciones,
murdzedas, confederaciones et prævaricatas præautates
commisit, exercevit seu exercevitibus auxiliatur: Pe-
nas prouisas in statutis editis pro prævaricatis et spolia-
to:ibus, in Parliamentis Domini nostri Regis Hen-
rici octauii, annis regni sui. xxvii. et. xxviii. apud West-
monasterium respectue tentis subibit, iuxta effectum
Statutozum predictozum.

Tertius articulus.

Inquitatur si quis cum dematura seu virtuali-
bus fortificauit seu animauit inimicos Domini Regis.
Pena eiusdem est. Indictatus et per. xii. conuictus
fuerit per discretionem Admiralli secundum qualita-
tem et quantitatem delicti super hoc facturus est.

Quartus articulus.

Item

A. xxvii. &
xxviii. Hen.

s. R.

De fortifica-
tibus inimic-
cos regis.

Admirallitatis.

Con inquiratur si quis in, vel super, aut sub mari
seu alibi infra iurisdictionem dñi nostri Regis, seu Ad-
mirallitatis Anglie, ligeos eiusdem dñi nostri Regis
aut amicos seu confederatos cum quibus pacem vel
sedus aut amicitiam habet, seu quibus saluum cōdu-
cēt siue p̄tectionem concessit, contra pacem t̄p̄ius
dñi nostri Regis verberauerit, aut naues. Cymbas,
Scaphas, syntetes, retia, cordulas, seu alia bona que
cumque contra pacem p̄dictam surripuerit, seu in eis-
dem transgressionem commiserit aut deliquerit. Pe-
na. Si super hoc inquisitus, presentatus, vel indicta-
tus et per duodecim conuictus fuerit, finem faciet per
discretionem Admiralli secundū quantitatem, et qua-
litatem delicti restitutione parti le se p̄euita.

Quintus articulus.

Con inquiratur si aliquis permisit p̄sonarium suum
abire antequā cognitum sit, cuius conditionis fuerit:
quia si de stirpe regia fuerit, regis est p̄sonarius, et
non captor. Imo tamen captor p̄o captione rewar-
dum habebit. Si alterius conditionis fuerit, Admi-
rallo p̄o chartis suis satisfaciet: tam p̄sonario huius-
modi, quam bonis quibuscumque super mare captis.

Sextus articulus.

Con inquiratur si quis reperiit super mare, siue in gros-
sis riuis, seu alibi infra iurisdictionem Domini Ad-
miralli, naues, ferrum, plumbum, seu aliqua alia bo-
na fluctuanta, vel flotantia, seu in p̄ofundo iacenti-
tia, quozum nemo possessor: que vulgariter appellan-
tur flotesson, ietson, et lagōn, et domino Admirallo
non satisfecit p̄o parte Dominum Admirallum con-
tingente, videlicet, de medietate. Qui secus fecerit,

A. si.

et

De verbis
tib⁹ ligatos,
aut amicos
dñi Regis.

De captiis
prognatis,
de susper-
gia.

De metallis
repertis in
riuis & ma-
ri.

De pena
concelantis

De officio

um reperta
et de medis
etate inuen-
torum cōpe-
tenciu Dño
Admirallo.

De molen-
dinis, & a-
lis impedis-
mētis amos-
uendis.

De cadas-
tibus in ma-
ri repertis,
& bonis co-
rūnacis.

De Piscib⁹
Regalibus,
& concelā-
tibus, eos.

et super hoc indictatus, et conuictus fuerit per. xii.
partem suam amittet, nihilominis cum Dominu Ad-
mirallo secundū discretionem suam finem in hac par-
te faciendo ad valorem bonorum inuentorum.

Septimus articulus.

Conuictus si quis in grossis riuis sive crectis et as-
quis dulcibus, aut quibuscumque pontibus versus
mare, seu alibi infra iurisdictionem domini Admiralli
ieuauit molendina, kidelles, seu aliqua alia instru-
menta que nautantibus seu nauibus et riuis eius-
modi communiter sunt nocua. Quod si de huiusmo-
di molendinis, kidelles, aut instrumentis in no-
mentum (ut p̄fertur,) situatis Domino Admirallo
per inquisitionem constitetur, extahi debent penitus
et destrui: Transgrossoresque in hoc casu super hoc
finem cum domino Admirallo facturi sunt, ut in ita-
culo inde edito plantus habetur.

Octauus articulus.

Conuictus si quis reperit super mare seu alibi in-
fra iurisdictionem domini Admiralli corpus hominis
mortui, & non reddit domino Admirallo bona et toca-
lia que cum corpore inuenit et cepit: (quia Admira-
lius habet dispositionem huiusmodi iocalium ut p̄fe-
fertur inuentorum.) Concelantes et alia, sive bona
huiusmodi ad valorem eozundem cum Domino Ad-
mirallo finem factuti sunt.

Nonus articulus cum pena.

Conuictus si quis cepit in mari, seu alibi infra iu-
risdictionem domini Admiralli cete, sturgiones, poz-
pesias, balenas seu grapias, et non reddit Dño Ad-
mirallo medietatem eozundem; si in inquisitionibus
competum

Admirallitatis.

comperitū sit quod huiusmodi pisces concelerūt, partem suam amittent, et nihilominus finem facient secundum discretionem dñi Admiralli p̄o cōcelatione.

Decimus articulus cum pena.

Conquiratur si arrestatus ad seruendum Regi frēgit arrestum, huiusmodi transgessor stat in gratia Regia sive Admiralli sūt, utrum velint committere carcib⁹ mancipandum, vel finem facere in hac parte, si arrestum huiusmodi factum manifestum fu-
erat et cognitum.

Undecimus articulus cum pena.

Conquiratur si quis duxerit ad partes transmarinas aliquas merchandisas, seu bona quecunque unde non satisfecit Dño Regi p̄o custumis, et subliuis suis. Indictatus super hoc et conuictus faciet finem dño Admirallo ad halozem bonozum huiusmodi non custumatozum: nisi alias per eundem dominum Admirallum secum in hac parte dispensatum fuerit.

Duodecimus articulus cum pena.

Conquiratur de his qui capiunt ostria, seu musculos inter primum diem Maii et festum exaltationis sancte Crucis, et etiam de his qui quocumque tempore anni per recia nimis stricta in grossis riuis, vel ali- bi infra iurisdictionem domini Admiralli destruunt salmunculos, seu altos pisces nimis iuvenes. Omnes isti in hac parte indictati, sive officio Admiralli detecti, seu aliter accusati, finem facient secundum discretionem Admiralli: nisi per patiam inde triari se obtulerint.

Decimus articulus cum pena.

Conquiratur si quis alibi quam ad stapulam Calt-
A.iii. Sie

De violan-
tibus arres-
tū Domini
Admiralli.

De mercib⁹
nō accusu-
matis.

De ostreis
& musculis
& captato-
ribus eorū:
dem, & reti-
bus nimis
strictis.

De lansis
transuchen

De officio

distino. &c. si eis transmiserit lanas vitra mare, pelleas ouinas, lanum, plumbum seu alia bona custumalia, sine specie licentia Domini Regis. Pena. Eorum expunitur supra in undecimo articulo.

Decimus quartus articulus cum pena.

Convictus de his qui impediunt, vel resistunt domino Admicallo, seu eius locum tenenti, quominus transgressiones, baterias, felonias, et alios casus quoscumque super mare, et infra quoscumque riuos, aquas, seu riuulos maris, usque ad proximum pontem et emergentem terminare, decidere, corriger, et executionem demandare libere possunt iuxta consuetudinem et legem maritimam: Quia isti omnes sunt rebelles, et tanquam rebelles sunt puniendi.

Decimus quintus articulus.

Convictus de his qui transmiserit ad partes transmarinas, aurum vel argentum contra formam statutum a domino Rege in hoc casu prouisi. Indictatus super hoc, et per. xii. conuictus respondet de tanta summa nomine finis Domino Admicallo quantum traduxit, contra regia statuta in contrarium edita: et facta.

Decimus sextus articulus.

Convictus de his qui in ingressu portus vel infra portum forestallant, et emunt victualia in grossu ad damnum communitatis vicine. Indictatus super hoc et conuictus per. xii. imprisonmentem duci Admicalli habebit, postea finem faciet Domino Admicallo ad valentiā bonorum huiusmodi. Si tamen naues cum huiusmodi marchandisis sive victualibus vento contrario reluctante impedit, ventū expectant fauentem emptiores huiusmodi rerum sive victualium ab omni impe-

De refusis
ribus & im-
pedientibus mi-
nistrois domi-
ni Admicalli.

De transmis-
sionibus aus-
sum, et ar-
gentum con-
tra statuta.

De ingrati-
tibus & fo-
restallatib.
& grossanti
bus victua-
lia.

Admirallitatis.

impetitione in hac parte erunt immunes: et nichil Domino Regi, aut Admirallo perdent nec amittent.

Decimus septimus articulus.

Conquiratur de his qui implacant aliquos alibi quam in curia Admirallitatis de his negotiis, seu causis que ad forum Admirallitatis pertinere noscuntur. Quia per statutum in hac parte, prouisum et ordinatum est. Quod si iudici de hoc constitut, finem faciet grauem domino Admirallo. Et si actionem huiusmodi viterius prosequi voluerint, suis propriis costagiis placitum huiusmodi retrahendo, et amouendo a legge terre, eorum Admirallo pertractabunt: **S**umptus et costagia parti lese pretextu indebiti fatigationis sue in hac parte soluendo.

Decimus octauus articulus.

Conquiratur de his qui impediunt marescallum curie sive perturbant, aut altos domini Admiralli ministros in exequendo, seu faciendo ea que Dominus Admirallus exequi mandauit. **P**ena. **E**xprimitur in decimo quarto articulo precedente.

Decimus nonus articulus.

Conquiratur de his qui in nauibus suis recipient scienter felonos, outiagatos, lannitos, seu eorum bona. Omnes isti in die et per. xii. conuicti respondentur domino Admirallo de valore bonorum si quae habuerint. Et si scienter hoc fecerint, naues sive in manum domini Admiralli confiscantur.

Vicesimus articulus.

Conquiratur de his qui furantur, abscondunt vel auferunt signum anchore, quod vulgariter appellatur the boye, unde aliqua nauis, sive nauicula deper-

dita

De implacabiliis ex parte curiam Admirallitatis pena eosundatur.

De impedientibus marescallum, ne exequatur.

De receptationibus sursum banditorum.

De auferentibus signum the boye.

De officio

Dicta siue deteriorata consistit. **C** pena. Indictati, et per. xii. conuicti super hoc puniendus est per discretionem domini Admiralli, et finem faciet grauem iuxta qualitatem delicti, vltro dampnum et intetesse partis grauare.

Vicesimus primus articulus.

De conductientibus b' n' ues exteras

C Inquiratur de his qui conducunt, et onerant naues exteras siue alienigenas ubi possunt pro rationabili salario conducere naues domini Regis subditum, quia tenentur nauigium generale istius regni specialiter manuteneret et sustentare alios nauibus alienigenatum spretis et relictis. Qui secus fecerit grauem finem domino Admiallo faciet in hac parte.

Vicesimus secundus articulus.

De carpentariis & aliis opificiis bus salario excessiu pe tentibus.

C Inquiratur de Carpenteriis et aliis manuum artificiis et ministris qui salaria excessiva exigunt et recipiunt, contra statuta Domini Regis, et antiquas consuetudines maritimas. Super hoc indictati, et per. xii. conuicti finem facient secundum discretionem Domini Admiralli.

Vicesimus tercius articulus.

De vendicatis rebus nauis fragium seu vreccum mariis.

C Inquiratur de his qui faciunt wreccum de nauibus, seu rebus aliis super mare naufragio periclitantibus, vnde aliquod ad terram euanit, vel qui clamat huiusmodi wreccum habere, nisi sibi ex concessione Regali concedatur, vel tempore (longissima scilicet prescriptione) possederit. Si quidem enim pretendentes se contra statutum habere, et super hoc indictati et conuicti fuerint per. xii. de duplaci valore dno Regi respondebunt huiusmodi wreccum in hac parte percepti.

C illi

Admirallitatis.

Vicesimus quartus articulus.

Convenerit qui iacent in channellis portuum la-
stagiū in dampnum eozundem et detraumentum. Pe-
na. indictati et conuicti super hoc per. xii. est quod si-
nem faciet secundum discretionem domini Admiralli.

De incendiis
bus lastagiis
aut fordeis
in portibus.

Vicesimus quintus articulus.

Convenerit de his marinariis siue nautis qui su-
per mare sunt rebelles contra dominos seu magistros
suos vel si idem domini siue magistri econuerso tractant
eos benigne ad mensam suam iuxta exigentem statu-
ti de honore in hoc casu prouisi. Sic distinguendum
est hoc statutum: si unus marinarius presumat alium
mentiri ad mensam pane et vino portectis, perdet qua-
tuor denarios. Et si magister nautis aliquem marina-
riū ad mensam mentionatur, perdet. viii. d. Et si a-
liquis marinarius magistrum ad tabulam presump-
serit mentiri. vii. d. soluet Admirallo. Si magister
vero eius aliquem marinariorum suorum causa trati-
onabili impellente insequatur intra nautin suā, licet
potest ipsum percutere uno ictu. Qui si ultetius pre-
sumat ipsum marinarium ferire, idē marinarius po-
test licet contra magistrum per hoc statutum se defē-
dere. Et si marinarius percutit magistrum, primo
tanquam rebellus perdere debet centum solidos, aut
manum, cū qua percussit, ad iudicium marinarioium.

De rebelli-
bus nautis,
contra ma-
gistros.

Vicesimus sextus articulus.

Convenerit si quis suscepit in eum enus siue curas
alicuius nautis siue vasselli ducendi de loco in locum.
Ut lodisimānus, cuius ignorātia culpa, vel desidia in-
cidit nautis in iacturam vel in dampnum quouismodo
cum marchandisis, bonis et rebus in ea existentibus.

De officio
exercitoris
erganautas
et econtra.

De magis-
tro peccato.

De suscipi-
entibus eis
ram ducens
di nauē ut
lodisimānus

B.i.

¶ pena

De officio

Pena est indictatus et conuictus per. xii. super hoc
dāpna nauis possessoribus eiusdem testicuere et mer-
catoribus tacturam et perditionē mercandisatum, bo-
no;um et rerum huiusmodi si habeat vnde. Alioquin
si probaliter poterit constare quod nauis et bona in
defectu seu negligentia lodemanne ipsius fuerint pe-
niens perdata, marinarii nauis si voluerint possunt e-
um capere et ducere ad Guydas nauis, vel ad alium
locum nauis, et caput eius amputare, absque impeti-
tione sive inflictione postea eis exercendi erga Regem
vel Admirallū suum, eo videlicet, quod huiusmodi ne-
phandū factū in hoc facio reputatū magna perditio.

Vicesimus septimus articulus.

De peccos-
tibus, et his
qui trahunt
sanguinem.

Inquiratur de his qui infra iurisdictionem Admi-
rallatis percussit, verberauerit, vel sanguinem traxit,
vel aliquam atraiam fecit. **P**ena. **P**ro verberatio-
ne seu atraia finem faciet secundum discretionem Ad-
miralli iuxta qualitatem et quantitatem delicti, et pro
sanguinis extractione decem solidos, si inde indicatus
fuerit, et per. xi. conuictus, nomine finis domino Ad-
mirallo soluet p̄ter imp̄sonamentum ad arbitrium
domini Admiralli iuxta facti qualitatem, ultra damp-
num pacis lese, si quod per duodecim compertum sit.

Vicesimus octauus articulus.

De diversis
et usus victus
alii a portu

Inquiratur qui teturnauit aliqua victualia, bona
seu machandisas in nauibus onusta, proponendo
portum sive portus adire et intrare, ad utilitatem re-
publice ibidem vendendi in detrimentum domini Re-
gis et populi sui. **P**ena. **S**i quis super hoc indica-
tus et per. xii. conuictus fuerit, penam imp̄sonamen-
ti dūnidū anni habebit, et finem nihilominus cum do-
mino

Admiralitatis.

anno Admirallo facturus est iuxta discretionem eius
ad valentiam bonorum seu virtualium huiusmodi.

Tricesimus nonus articulus.

Contrahatur etiam de his qui regatant grana cu-
tusunque genetis fuerint, seu pisces sallos vel recen-
tes aut alia bona quecumque exaltates primum p-
rem et ea in carioxi fozobendentes, quam in principio
vendi debeant in detrimentum domini regis, et ligeo-
rum eius. **Pena.** Si qui inde indictati fuerint et co-
uicti per duodecim de bero valoze eozundem nomine
sunt domino Admirallo respondebunt.

Tricesimus articulus cum pena.

Contrahatur de his vtentibus falsis bushellis siue
modiis infra iurisdictionem Admiralli ementes, vel
bendentes cum ipsis bushellis grana, sal et carbones
maritimos et alia bona mensurabilia quecumque (qui
non excedunt bushellos siue modios terre, dictos, the
kynges standard per vnum potellum,) p-ropter eorum
singulare p-oticuum, in detrimentum domini Regis,
et partie circum vicine. **Pena.** Transgressores in hoc
casu indictati et per. xii. conuicti, discretione Admiral-
li grauiter erunt puniti, et in super huiusmodi bushel-
li siue modi p-rediti co-ram populi multitudine in vi-
superium et opprobrium vtencium erunt combusti per
Admirallum siue locutentes suos.

Tricesimus p-iumus articulus.

CItem inquietatur de his qui p-oderant infra naues
aliquas merchandisas per bilances non conorda-
tes cum le standard Domini Regis, in deceptionem
populi sui. **Pena.** Si inde indictati fuerint, et super
hoc conuicti per. xii. eademi pena in p-iorum articulo.

De grana-
tibus grana
et pisces.

De falso
modio &
mensuris.

De p-ondes
rantib- mer
ces libris
non equies.

De officio

precedenti expressa feriendi sunt.

Tricesimus secundus articulus cum pena.

CItem inquiratur de omnibus his qui de rebus sive de aliquibus bonis super alto mare, vel alibi infra iurisdictionem dñi Admiralli spoliatis ad terram adductis: Videlicet Senescallis, balliis, aut aliis ministris domino;um quo;cumque qui foissacturas bonorum huiusmodi ad usum domino;um suorum capere, seu receptare presumperint in praeiudicium, et derogationem Domini Admiralli. Pena. Qui vero senescallii, balli, et ministri indictari, et super hoc per vii. conuicti, reddent dñi regi foissacturas huiusmodi, seu valorem eorumdem si habeant unde. Si autem imp;sonamentum trium anno;um diris carceribus mancipati subibunt. Et si dictus dominus rex graciis minime eis fecerit specialem vel Admirallus eius, eum nichilominus domini sui facient finem domino Regi pro foissacturis huiusmodi, ad valorem eorumdem.

Tricesimus tercius articulus cum pena.

CItem inquiratur de his naucleris qui aut casu foecutto super mare ad lesionem corporis sui patentem perueniunt, aut mortem subeunt, et postea cotigit magistrum sive aliū, vel alios nauis naucleros inde foere impeditos co;am Admirallo vel indictatos marinarii viuentes tot quot acquiri poterunt, co;am Admirallo conueniente debent, seu eius locum tenente in certa sessione sua, et iuratis, ac virtute iuramenti interrogatis de facto matore; parte marinario; omnino in hac parte respondendum. Pena. Et si aliquis testimonio matore; partis huiusmodi de lesione patente in absentia siue morte conuictus fuerit pro morte hominis suspensus

8

De balliis,
et aliis mini-
stris recipi-
entibus bonis
reperitis
in mari.

De naucleris
casu for-
tuito ad
mortem de
venientibus.

Admirallatis.

sus erit pro mensem centum solidos parti lese soluet. **S**i autem lesio patens fuerit, emendam parti discretione Admirallii secundum delicti quantitatem faciet condignam.

Tricesimus quartus articulus cum pena.

Item inquiratur de his qui colligunt in fossatis a- quam salsam et faciunt sibi pescarias situantes et de nouo facientes et incipiētes gurgites aut alia sibi ne- cessaria immobilia, percipientes exitus et proficua eo- tundem ad eorum opus proprium, et que in aqua sal- sa omnibus debent esse communia. **P**ena. Si inde in- dictati fuerint vel impetrati, penam ordinationis regis Johannis apud Hastings subituri sunt. **S**i ita sit quod tenent per Baronagium de Rege aut de aliqua dignitate ecclesie. **S**i vero alterius conditionis stete- rint et conuicti super hoc fuerint, finem grauem pro exitibus et proficuis per eos sic receptis domino Regi facient. **Q**ue finis facienda est per capitalem Admi- tallum, et non per locum tenentur suum.

Tricesimus quintus articulus cum pena.

Item inquiratur de his qui recipiunt ancoragium de aliqua navi infra portus, (vel alibi) portagii quin- quaginta doliorum et ultra, ultra quatuor denarios, et infra portagium huiusmodi ultra duos denarios. **V**nde naues huiusmodi relinquunt loca in dampnum communitatis vicine. **P**ena. Qui super hoc indictati fuerint vel impetrati erga officium Admirallii, finem grauem facient in hac parte.

Tricesimus septimus articulus.

Item inquiratur de portuum custodibus siue aque- baillius, vel altis ministris quibuscumque, qui cla-

De collige-
tibus aqua-
salsâ in fos-
satis. & in-
cipientibus
gurgites.

De accipien-
tibus ancho-
ragiis ultra
statuta sala-
ria iuxta
porturâ na-
uum. &c.

De aliis baill-
iis, & custo-

De officio

disbus pors-
tuum. &c.

mant siue incepiant de nouo nouas custumes pro rō-
modo suo proprio siue dominozum suo; unde na-
ves et mercatorzes portus et loca huiusmodi vna cum
merchandisis relinquent, dampno et tactura & tilita-
tis reipubli e. Pena. Qui vero custodes, siue bal-
lii, vel alii ministri quicunque indicati fuerint su-
per hoc et conuicti per. xii. imp̄sonamentum dimidit
anni habebunt, finem nihilominus domino Regi fa-
cturi ad quadruplum in hoc casu percepti et ei qui hu-
iusmodi dampnum patitur, de valo;e respondebunt
si v̄sui suo proprio cōuertatur perceptum. Si autem
si ad v̄sum dominozum suo; peruenit, imp̄sona-
mentum dimidii anni (ve prefertur) subibunt. Et do-
mini sui de fine veri valoris in hac parte domino regi
propter hoc respondebunt. Et nota quod liceat mer-
catoribus necessitate vrgente vendere parcellas mer-
candisacum pro expensis suis si contingat, absque alii-
qua custuma ab eis petenda, vel exigenda, per ordinā-
tionem Johannis quondam Regis Anglie apud Ha-
stinges. Et si qui aliqui custodes, vel ballii seu alii
contrarium huic ordinationi fecerint, imp̄sonamen-
tum dimidii anni habebunt, et perpetuo ab eo;um of-
ficio huiusmodi sint suspendendi.

Tricesimus septimus articulus.

De absentiis.
vib⁹ se a naz-
zib⁹ regis
& operas su-
as subterhe-
bibus.

Item inquitatur de his qui ordinati fuerint ad sec-
uendum domino Regi super mare in aliqua nau, si
fuerit tempore guerre, vel pacis, et si illicite ab eodem
scrutio se absentauerint, spacio vnius anni carceri-
bus adiudicabuntur mancipandi, si inde conuicti fue-
rint per. xii. Et si alias in hoc casu transgressorzes hu-
iusmodi conuincantur, duplci causa punientur si do-
minus

Admirallitatis.

minus texsue Admirallus suus gratiā eis in hac parte non fecerit: et locum tenentes Admiralli nullū gratiam in hac parte conuictis facere possunt, vel finem.

Tricelimus octauus articulus.

CItem inquitatur de **Seneschallis**, et **Balliis** quotumcumque dominozum per costeras maris dominia habentium, qui tenent, vel tenere usurpant aliquod placitum mercatozum, vel marinariozum concernens vel excedens summam quadraginta solidozum sterlingozum. **Penā.** Qui inde indictati fuerint, et super hoc conuicti per duode im eandem penam (ut supra) et iudicium subibunt. **E**t hec est ordinatio Edwardi p̄sini apud Hastings regni sui anno secundo.

CEt nota quod cognitio, et terminatio quatuorcumque querelatum, contractuum, et placitozum, omnium et singulozum contractuum, factorum inter dominos et proprietatos nautum, ac mercatores, seu alias personas quaslibet cunī eisdem dominis, et proprietatis, seu aliorum vasorum possessoribus pro aliquo per mare, ultra mare, seu infra flum et refluxum maris, vulgariter dictum the flood or marke expediendozum, ac aliorum contractuum quoūmque maris per transitum siue viagium qualitercumque concernentium, siue tangentium, Ad dominum magnum Admirallum Anglie p̄ tempoze existentem, viagōe litteracum patentium Domini nostri Regis suo magno Admirallo Anglie factatum, et concessatum notorie spectat, et pertinet. **E**t quod quilibet contractus huiusmodi sic initas, et factus veniet triandus, discutiendus et determinandus cozam Domino magno Admirallo Anglie et eius commissariis, et

D e d o m i n i s
t e n e n t i b u s
p l a c i t u m
m e r c a t o r u m
v e l
m a r i n a r i o s
r u m.

Nota p̄ su
r i s d i c t i o n e
A d m i r a l l i s .

non

De officio

non alibi per ordinationem Edwardi primi predicti.

Tricelimus nonus articulus.

De nauibus
arrestatis ad
seruendum
anno regi. &c

Item inquitatur de omnibus nauibus que ad seruendum dno Regem super mare arrestate fuerint. Et postea, domini possessores sive magistri, dolo et fraude a seruitio huiusmodi se subtraxerint, in deceptione Domini Regis. Pena. Qui si inde postea indictati fuerint, et per. xii. conuicti super hoc, naues sue domino Regi forsitan per ordinationem domini regis Richar. p. p. Et si Domini, possessores, vel magistri huiusmodi inde coram Domino Rege, et Cancellario suo per aliquas allegationes, se aut naues huiusmodi excusare voluerint; Si Admirallus, vel locum tenentes sui per litteras suas patens de arresto huiusmodi factio fidem fecerint plenioram: domini possessores, aut magistri predicti nullo modo audiri debent, seu eis fidem quoismodo adhiberi: eo quod Admirallus, et locumtenentes sui sunt de recondo.

Quadragesimus articulus.

De abscondi-
tis cas-
bulis nauis
Scienter, &c

Item inquitatur de his qui cabulum aliculus nauis scienter et voluntarie abscederunt, vel segerunt, nulla causa rationabili impellente, unde nauis predicta extitit perdita sive submersa, aut aliquis homo mortuus ea occasione. Pena. Pro morte hominis si inde indictati fuerint, et super hoc per. xii. conuicti, suspensi erunt. Et si homo nullus mortuus ea occasione, malefactores huiusmodi reddent dno nauis valorem eiusdem cum damnis suis in ea parte passis, secundum discretionem Admiralli, ac super hoc finem facient, si habeant unde: Hinautem, si domini et possessores predicti ipsos prosequi voluerint ad mortem, suspensi

Admiralitatis.

Suspensi erunt. In isto casu saltem ad sectam regis con-
dēpnari minime debent, neque bellum est in hoc casu.

Quadragesimus primus articulus.

Item inquiratur de his qui anchořū alicuius na-
uis die aut nocte amoueant, p̄emonitione magistro
aut marinariis suis nullatenus facta, vnde nauis de-
perdita fuerit, aut homo mortuus ea de causa, idem
tudicum, ut supra, subibunt.

Quadragesimus secundus articulus.

Item inquiratur de felonis perpetratis inter na-
ues extaneas in aliquo portu existentes, ubi non
constat quis vel qui feloniam huiusmodi commiserit,
quod tunc sex, vel octo homines eozundem magis su-
specti capterunt, et saluo custodiri, quousque consti-
terit Admirallo de huiusmodi feloniam facta et perpe-
trata. Et dominus Admirallus faciet magistros, et
bursarios huiusmodi nautum, et quatuor marinarios
de qualibet naui coram eo venire, et diligenter singu-
las naues scrutari, quousque ei constiterit quis vel
qui feloniam huiusmodi fecerit, vel fecerint.

Quadragesimus tertius articulus.

Item inquiratur de paruis transgressoribus qui
furtipiunt super mare vel infra portus anchořas, 50:
nas, camisias, caligas vel alias res paruas quascun-
que. **P**ena. **Q**ui se inde indictati et pet. xii. conuicti
fuerint, vel quadragesima dies imp̄isonamentum sub-
ibunt. **E**t si rectum conuicti fuerint super eodem, pe-
nam imp̄isonamenti dimidiū anni subibunt. **S**i vero
tertia vice conuicti super hoc, penas dabūt ad
arbitrium Domini Admirallit. **E**t nota quod locate-
nentes Admirallus in hoc casu minime procedere debet,

C. **sine**

De amouen-
tib⁹ ancho-
rū ne nocte.

De felonis
perpetratis
inter exte-
ras naues.

De paruio
transgresso-
rib⁹ & eos
cum penis.

De Officiis

sine speciali mandato domini Admirallii.

Quadragesimus quartus articulus cum pena.
CItem inquiratur de omnibus communibus sive notoriis malefactorumbus super mare, vel in portibus. Si quis indictatus sit, quod ipse notatur communis malefacto, super mare, vel infra portus, capiatur per mariscallum curie, et producatur coram Admirallo. In cuius indictamento sit mentio altius delicti specialis per verba expressata, et postea per verba generalia de uno malefacto. Qui super hoc convictus fuerit per. xii. adiudicabitur cacceribus per spacium unius anni, finem postea factus domino Regi, si habeat unde: Similiter penam habebunt qui naues aut alia vasa quecunque communiter perturbando impediunt, quo minus marchandisas suas, aut virtualia quecunque mercatores eozundem vendere valeant, in detrimentum domini Regis, et ligorum. Si convicti super hoc fuerint per. xii. arbitrio domini Admiralli puniantur.

Quadragesimus quintus articulus.

Item inquiratur de his qui consuetudine, potentia vel magistratu mercatoribus sive marinariis portus et alia loca cum nauibus onustis sive oneratis intrantibus, cum virtualibus et huiusmodi marchandisis, et virtualia contra voluntatem eozundem captiunt, eis soluendo ad libitum suum: unde mercatores, et marinarii portus et loca huiusmodi relinquunt in dampnum populi domini Regis. Pena. Qui si indictati fuerint, et convicti per. xii. eandem penam (ut supra) habebunt. Utuntamen si semel delinquendo in hoc

De communi-
nibus, & no-
toriis mal-
factoribus.

Demagistra-
tibus & po-
testatis, &
libito mer-
catoribus, &
victu-
alis capiens-
tibus.

Admiralitatis.

hoc casu reperiuntur, licet inde indictati fuerint, sola fine absque imprisonmento acquietabuntur, si Admirallo hoc fieri videatur. Item nota, quod post acquietationem, sive deliberationem cuiuscumque indictati generaliter de transgressione securitatem de eo in curia Admiralitatis inuenire debet, de se bene gerendo abinde erga mercatores et marinarios. Qui si de una communis transgressione, sive malefacto postea indictatus extiterit, contra naturam securitatis prestita, duplum penam communis transgressoris habebit, et pro delusione huiusmodi securitatis grauiter amerciabitur secundum discretionem Admiralli, aut eius locumtenentium.

Penæ bis
indictati.

Quadragesimus sextus articulus.

Item inquiratur de his personis qui communiter pugnant, vel verberat aliquem vel aliquos de populo domini regis, infra iurisdictionem domini Admiralli contra pacem. **Penæ.** Qui si inde indictati fuerint, seu aliqualiter accusati, et per. xii. cogniti penam imprisonmenti. xii. dierum subibunt: finem super hoc domino Admirallo facturi. Et si fuerit de sola bateria tantum, sola fine absque imprisonmento transibunt. Item nota quod in omnibus transgressionibus, unde quis indictatus fuerit, et per duodecim coniunctus, erit iudicatus secundum qualitatem, et quantitatem delicti. Et si contingat hominem altum infra dictum vel restum percutere, unde mahemium vel mutulatio mœbi peruenit: Et cognitum fuerit ipsum fuisse inceptorem debati commissi, erit prisone ibidem custodiendus donec discretione Admiralli satis fecerit pro mahemio, et postea finem faciet domino Regi vel

De pugna
tibus & ver
berantibus,

C. II.

Admirallo

De pena ma
hemis & in
ceptoris, et
iudicem.

De officio

Admirallo suo centum solidorum, vel perdet manum cum qua percussit, nisi gratiam a dicto rege vel Admirallo suo in hac parte impetraverit. Et si aliquis alium (ut supra) percussit infra luxum vel resluxum maris se defendendo et vim vi repellendo, licet inde maleficium assecutum fuerit, et hoc probaliter constare poterit, nullam finem in hac parte faciet, nec quicquam dampni erga regem vel partem subibit.

Item nota quod magister cuiuscunque nauis super mare robbery, homicidio, et transgressione factis, commissis et perpetratis infra nauem potest malefactores attachare tam marinarios quam alios et eos salua custodia facere custodiri quo usque de maleficio suis dominum Admirallum seu locumtenetem suum certificauerit. Cui magistro circa huiusmodi facienda et exercenda ceteri marinarii nauis illius ab eo magistro requisiti, erunt intendentes. Et si hoc facere recusauerint penam huiusmodi malefactoris habebunt.

Quadragesimus septimus articulus.

Item inquitatur de his qui alias naues, nauiculas, vel batellas relictas vel wayueatas super mare diriuantes inuenient absque gubernatione aliquis creature in eisdem existentis per diem naturalem, et non reddunt Domino Admirallo partem suam, scilicet medietatem. **Pena.** Qui super hoc indictati fuerint, et per. xii. convicti valentiam huiusmodi nauis, nauiculatum siue batellarum soluent Admirallo. Et propter hec finem facient pro concealamento per discretionem Admiralli.

Quadragesimus octavus articulus.

Item inquitatur de his qui percipiunt vel concep-

jan-

Magister nauis potest si carios & fures arrestare

De inuento rib' rerum relistarum.

Medietates pro dho ad admirallo.
Pena celan clum.

De celanis

Administratatis.

Si autem aliquo deo dando Admirallo officio sue administratatis iure pertinentia sive spectantia, videlicet naues vel batellas, unde omnes viuentes in eiusdem naufragio petiti videantur. Pena. Qui super hoc indiciati fuerint, et conuicti per duodecim, respondebunt Admirallo de valoze eozundem, finem nihilominus cum ipso in hac parte facturi.

bus deo da-
do vnde ne-
mo viuens
superest.

Quadragesimus nonus articulus.

Item inquiratur si quis interfectus, submersus aut mortuus super mare per aliquem apparatus vel attilacionem anchoze, cabulum, cordulam aut aliquam quancunque naui deseruientem vel ex motione nauis vel mortis huiusmodi interficti submersi vel mortui domino Admirallo est forisfacta. Et naues vel batelle huiusmodi si ex motione eozundem submersus vel mortuus fuerit domino Admirallo sunt forisfacte. In omnibus his casibus prenarratis dominus Rex et Admirallus suus possunt dispensatiue gratiam deliqueribus facere sive concedere ex Regie maiestatis sue, sive potestatis beneficio statutis predictis sive ordinacionibus qualitercumque non obstantibus.

De interfe-
ctis seu sub-
mersis per
apparatus
nauis.

Hec Statuta fuerant translatata per me Thomam Rowghton de Rowghton, ex lingua Gallicana in Latinum, signum meum manuale in testimonium eiusdem hic apponendo.

Quinquagesimus articulus.

Item inquiratur de his qui emunt grana cuiuscumque genetis fuerint per costeras maris et ducunt ea ad partes transmarinas, partibus de Bayon, Bodeaulx, et Calisie duntarant exceptis, sine speciali licentia Domini Regis. Qui si indictati sive impediti fuerint et

De trans-
portantibus
grana. sine
licentia do-
mini Regis

De officio

super hoc conuicti per. xli. finem facient Domino Admitallo ad valentiam bonorum sic abductorum.

De pescato-
rib⁹ prima
loca occu-
pantibus &
de supuenis-
entib⁹ illis.

Mod⁹ pro-
cedendi per
defaultas.

Item inquiratur de his qui postquam aliqui matinatu vel pescatores causa pescandi retia sua vel cordulas in mare mittunt et ponunt, superuenient, et tam prope eadem retia seu cordulas ea ponunt, ita quod primi pescatores commido sue pescationis ad tunc presentur seu alio modo grauantur, unde frequenter contentiones eueniunt, in p[re]iudicium domini Regis et Admiralli sui ac subditorum suorum, contra leges maritimas in hac parte editas. Levata querela in curia Admirallitatis actore comparente et reo contumaciter absente: omnino, p[re]cedendum est ad defaultas et non ad sententiam diffinitiavam: eo quod non liquet de causa. Et quatuor defaulte sunt pronuntiande contra teum, si non comparuerit in terminis sibi per decreum iudicis assignatis, antequā decreuerit iudex, partem actricem in possessionem bonorum partis ree foremittendam contra consuetudinem curie Admirallitatis antiquitus usitatam, post quatum quatuor defaultarum pronunciationem iudex debet decernere mandatum executionis et emanare decreum marescallio curie de dimittendo in bonorum possessionē mobilium dicte partis ree ubique existentium ad valentiam debiti, petiti, et declarati in curia, si extendunt bona cum dampnis et expensis per partem actricem in curia factis. Et si bona m[ob]ilia huiusmodi tante valente per marescallum non fuerint reperta, dimittendo predictam partem actricem in possessionem bonorum immobilium dicte partis ree ad verū valorē huiusmodi se extendentium, ut reus tedium affectus ventat respon-

Missio i pos-
sessionē ex
primo de-
creto in mo-
bilibus pris-
mo, deinde
in immobili-
bus, &c.

Admirallitatis.

responsurus infra annum, recuperaturus possessionem suam in bonis huiusmodi per visum dicti marescalli primitus debite appreziatis, prestitaque super hoc cautione in curia sufficieti de iudicio sisti et iudicatum solui, et habita congrua satisfactione expensatum ex parte dictae partis acticis faciarum ut. C. de bo. auc. in poss. ante et qui iurat: et in Aut. de exhibi. et introdictus reis, par. si vero Coll. v. et exira de lit. non cont. C. Quoniam frequenter. Si vero de causa liqueat, et lis non fuerit contentata, omnino procedendum est ad sentenciam et non ad defaultam. ac.